

1. Shrnutí

- V roce 2018 reálně vzrostl hrubý domácí produkt (HDP) o 3,0 %. Ekonomiku poháněla především domácí poptávka. Slabší vliv na růst v porovnání s předchozími lety měla bilance zahraničního obchodu. Hospodářské zpomalení v některých významných ekonomikách Evropské unie se totiž negativně projevovalo na části domácího vývozu. Zároveň byl silný růst domácí spotřební i investiční poptávky zčásti saturován dovozem, což dále zhoršovalo bilanci.
- Ačkoli hodnota vývozu zboží a služeb loni vzrostla o 153,0 mld. korun, výsledná bilance zahraničního obchodu se zhoršila. Přebytek dosáhl 340,1 mld. korun, což je o 39,6 mld. méně než v předchozím roce. Zmírnilo se však záporné saldo prvotních důchodů. Snížil se totiž čistý odliv důchodů z vlastnictví do zahraničí. Čistý příliv kapitálových transferů se zvýšil na 58,8 mld. korun. Silný byl příliv investičních dotací (61,4 mld. korun).
- Investiční aktivita loni přispívala k růstu HDP. Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu se meziročně zvýšily o 108,1 mld. korun a s výjimkou finančních institucí rostly napříč všemi sektory. Nejvíce ale loňský nárůst poháněly nefinanční podniky a sektor vládních institucí. To se projevovalo i na věcné struktuře investic. Narůstaly především výdaje na stroje a zařízení a na ostatní budovy a stavby.
- Růst hrubé přidané hodnoty (HPH) nefinančních podniků loni oslabil v porovnání s předchozím rokem. Důvodem byl zejména slabší výkon průmyslových odvětví závislých na exportu. Pokles HPH zaznamenala například výroba motorových vozidel. Naproti tomu prosperovala odvětví služeb, které podpořila rostoucí domácí poptávka. Stavebnictví se díky silnější investiční aktivitě v ekonomice dočkalo oživení. Vzhledem k výrazné investiční aktivitě sektoru, kterou nemohly zcela pokrýt úspory, došlo v rozvaze nefinančních institucí také k nárůstu půjček o 113,0 mld. korun.
- V sektoru finančních institucí došlo po několika letech stagnace k výraznějšímu nárůstu výdajů na mzdy a platy. Naopak v porovnání s lety 2016 a 2017 se zmírnila investiční aktivita. Na činnosti finančních institucí se projevilo zvýšení úrokových sazeb v ekonomice – narostl objem vyplacených i přijatých úroků¹. Rostoucí úroky byly spojeny i s výrazným nárůstem zaplacených běžných daní. Finanční instituce poskytovaly úvěrové financování ostatním sektorům – objem poskytnutých úvěrů se zvýšil o 306,8 mld. korun a dluhových cenných papírů o 178,0 mld.
- Sektor vládních institucí v roce 2018 hospodařil s přebytkem 47,4 mld. korun (0,9 % HDP). Ten se meziročně snížil o 31,3 mld. Kladného salda dosáhly všechny subsektory. Na straně příjmů vládní instituce čerpaly z rostoucí ekonomiky, díky které se zvyšoval objem vybraných daní z výroby, a také z prudkého růstu mezd. Ten navyšoval objem přijatých daní z příjmů i sociálních příspěvků. Na straně výdajů sektor stále více tížily rostoucí náhrady zaměstnancům, ke kterým se loni přidalo i výrazné navýšení investičních výdajů. Na druhé straně nízká nezaměstnanost znamenala také nízké výdaje na podporu v nezaměstnanosti. Celkový dluh sektoru vládních institucí se snížil o 14,5 mld. korun a dosáhl 1 735,1 mld. (32,7 % HDP).
- Růst příjmů domácností loni výrazně zrychlil. Hrubý disponibilní důchod se zvýšil o 186,8 mld. korun. Silně rostly zejména mzdy a platy, které jsou hlavním zdrojem pro sektor domácností. Zvyšoval se ale také hrubý smíšený důchod, který v předchozích dvou letech spíše stagnoval. Ve směru poklesu disponibilního důchodu působilo saldo druhotného rozdělení, které skončilo ve výrazném deficitu. Spotřeba domácností loni rostla méně než příjmy – o 133,7 mld. korun. Výsledkem byl nárůst míry úspor na 10,8 %. Naopak mírnější růst kapitálových výdajů vedl k poklesu míry investic na 8,8 %.

¹ Úroky v pojetí národních účtů.

